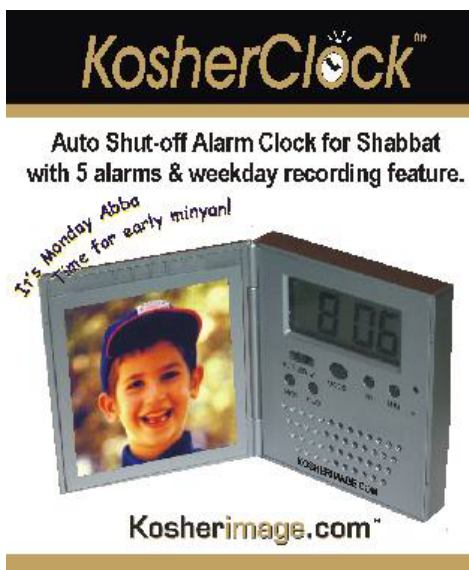

Let's Make Some Noise **Is the Kosher Clock Kosher?**

WHAT MAKES A CLOCK KOSHER?

Help the men in your life get to minyan on time Shabbos morning!

Shabbat Mode- All alarms shut off by themselves after one minute! Once set, no need to touch your KosherClock on Shabbos! NO PROBLEM WITH MUKTZAH.

5 Beep Alarms- on Shabbos wake up for shacharis, enjoy a snooze, don't miss your chavrusa and be on time for mincha.

Record Feature- on weekdays only, wake up to the voice of a loved one, or a recorded melody. (Do not use recorded alarms on Shabbat.)

Photo Frame- holds a 2.4" x 2.7" picture.

1

שבת פרק ראשון

ומניחין קילור על גבי העין, ואיספלגית על גבי מכה ערב שבת עם חשיכה ומתרפאת והולכת כל היום כולו. אבל אין גותגין חשין לתוך הריתים של מים אלא בכדי שיטחנו מבעוד יום. מאי טעמא? – אמר רבא: מפני שמשמעת קול. אמר ליה רב יוסף: ולימא מר משום שביתת כלים! דתניא: י ויבכל אשר אמרתי אליכם תשמרו – לרבות שביתת כלים. אלא אמר רב יוסף: משום שביתת כלים. והשתא דאמרת לבית הלל אית להו שביתת כלים דאורייתא – גפרית ומגמר, מאי טעמא שרו? – משום דלא קעביד מעשה. אוגין של פשתן מאי טעמא שרו? – משום דלא עביד מעשה, ומינח גייתא. מצודות חיה ועוף ודגים, דקא עביד מעשה, מאי טעמא שרו? – התם גמי, בלחי וקוקרי, דלא קעביד מעשה. והשתא דאמר רב אושעיא אמר רב אסי: מאן תנא שביתת כלים דאורייתא – בית שמאי היא ולא בית הלל.

ג משנה בית שמאי אומרים: אין שורין דיו וסמנים וכרשינין אלא כדי שישורו מבעוד יום, ובית הלל מתירין. בית שמאי אומרים: אין גותגין אוגין של פשתן לתוך התנור אלא כדי שיהבילו מבעוד יום, ולא את הצמר ליורה אלא כדי שיקלוט העין, ובית הלל מתירין. בית שמאי אומרים: אין פורסין מצודות חיה ועופות ודגים אלא כדי שיצודו מבעוד יום, ובית הלל מתירין. בית שמאי אומרים: אין מוכרין לגכרי, ואין טוענין עמו, ואין מגביהין עליו אלא כדי שיגיע למקום קרוב, ובית הלל מתירין. בית שמאי אומרים: אין גותגין עורות לעבדן, ולא כלים לכובס גכרי אלא כדי שיעשו מבעוד יום, ובכולן בית הלל מתירין עם השמש.

ב תנו רבנן: גפותקין מים לגיזה ערב שבת עם חשיכה, ומתמלאת והולכת כל היום כולו. ומניחין מגמר תחת הכלים ערב שבת ומתגמרין והולכין כל היום כולו. ומניחין גפרית תחת הכלים ערב שבת עם חשיכה ומתגפרין והולכין כל השבת כולה.

2

אורח חיים רנב הלכות שבת

בית יוסף

אבל אסור לתת חטים לתוך ריחיים וכו'. גם זה שם צנרייתא (י"ח) אבל אין נותנין חטים לתוך הריחיים של מים אלא בכדי שיטמנו מבעוד יום מאי טעמא אמר רבא מפני שמשמעת קול אמר ליה רב יוסף ולימא מר משום שציתת כלים אלא אמר רב יוסף משום שציתת כלים ואסיקנא דצית הלל לית להו איסור שציתת כלים ולפי זה לית לחת חטים לתוך ריחיים לרב יוסף שרי ולרבה אסור מיהו עד כאן לא פליגי אלא בשל מים אבל בשל צהמה פשיטא דאסור לכולי עלמא שהרי הוא מנווה על שציתת צהמתו. וכתבו התוספות (ד"ה והשתא) והרא"ש (סי' ג)

אבל אסור לתת חיטין לתוך ריחיים אלא בכדי שיטחנו מבעוד יום כיון דאורשא מילתא טפי (י) איכא זילותא דשבתא:

אדם מוזהר על שציתת כליו כמו שכתב צפ"ו (הט"ז) והטעם שלא הזכירו צהדיא הוא לפי שלא הזכיר צתלמוד צהדיא דלרב יוסף שרי ואין דרכו לכתוב אלא מה שהזכיר צתלמוד צהדיא. והריב"ש כתב צתשובה (סימן קנ"א) ר"ח פסק כרבה אף על גב דרב יוסף פליג עליה אלא שהרי"ף והרמב"ם ורבינו חס לא פסקו כן והרי"ף כתב שמי הסברות בהלכות ולא הכריע לא עכ"ל ואף על פי שהרי"ף בהלכות לא הכריע אפשר שצתשובה הסכים דהלכה כרב יוסף ועי"ל דמדבריו בהלכות שכתב ואוקימנא לצית שמאי אבל לצית הלל לית להו שציתת כלים ושרי ואיכא מאן דאמר אסור ואפילו לצית הלל מפני שמשמעת את הקול יש להכריע דסבירא ליה כרב יוסף מדכתב הכי צרישא ואידך סברא כתב בלשון איכא מאן דאמר. ולענין הלכה כיון שהרי"ף והרמב"ם ורבינו חס מתירים ועוד דמילתא דרבנן הוא הכי נקיטינן אלא שצמקום שנהגו איסור אין להחיר (י):

(ג) שרבינו חס (ספר הישר תשובות סי' ו) פסק כרב יוסף והס דחו דבריו והעלו דהלכה כרבה וכן פסק ר"ח (נגליון יח:) וכן דעת סמ"ג (ל"ח סה, יט עמוד ז') וסמ"ק (סי' רפז ע"ב רפד) והתרומה (סי' רכ"א) וכן כתבו הגהות (מיימונית) צפ"ו (אות ע). והרי"ף (ו:) הביא שמי הסברות ולא הכריע והרמב"ם לא הזכיר דין זה כלל ומשמע דסבירא ליה כרב יוסף דשרי ומשום הכי שתק מיינה דמהי חתי לן לאסור כיון שאין

הלכות שבת סימן רנב

ה' יומתר (לה) לפתח מים לגנה והם נמשכים והולכים בקל השבת, (לו) ולהניח (לו) קילור (סס) של רפואה שנותנין על העין) עקה על העין אף-על-פי (לה) שאסור להניחו בשבת, (לט) ולתת מגמר תחת הפלים והם מתגמרים מאליהם כל השבת, (מ) ואפלו מגמר מנח בקלי, דאין אדם מצנה על שביתת כלים, ולתת שעורים בגיגית (מא) לשרותן. (מב) יוטענין בקורת בית-הבד והגת מבעוד יום על זיתים וענבים, (מג) והשמן והזין היוצא מהם *מתר (ועין לקמן סימן שכ סעיף ב), (מד) וכן *בסר (מה) ומלילות שרסקן מבעוד יום, מתרים המשקים היוצאים מהם. *יומתר (מו) לתת חטים לתוך רחיים (מו) של מים סמוך לחשכה: הגה ולא חישנין *להשמעת קול שיאמרו רחיים של פלוני טוחנות בשבת. ויש אוסרים ברחיים (מח) ובכל מקום שיש לחש להשמעת (ט) קול (טור ותוספות והרא"ש פ"ק דשבת וסמ"ג וסמ"ק וסה"ת והגה"מ פ"ו ותשובת מהרי"ו סי' ק"ל ואגור), *יחקי נהוג לבתחלה; מיהו, (מט) במקום פסידא יש להקל, כמו שנתבאר לעיל סוף סימן רמד. ומתר להעמיד כלי משקלת שקורין זייגער' מערב-שבת, אף-על-פי שמשמיע קול להודיע השעות בשבת, (ג) כי הכל יודעים שדרךן להעמידו מאתמול (טור אגור. ועין לקמן סימן שלח):

ס שם וברכה,
רבנו חננאל והסקמת
התוספות והרא"ש
סמ"ק וסמ"ג ושאר
פוסקים

3

סימן רמד (אחרונים): (מט) במקום פסידא וכו'. השעם, (נג) דאז יכול לסמך אדעה ראשונה שמקלת לתן מבעוד יום, אבל בשבת אסור לתן אפלו על-ידי אינו-יהודי, (נד) ואפלו הוא שכירו. ועין לעיל בסימן רמג במשנה ברוכה סעיף-קטן י, דיעשה שטר-מכירה לאינו-יהודי והוא מוכרו לו על שבת: (נז) פי הכל יודעים וכו'. ולא יחשדוהו שהעמידו בשבת. והנה מוכח כאן דאסור להעמידו בשבת, ואפלו לומר לאינו-יהודי להעמידו בשבת וכונתו לשם מצנה, לידע זמן קריאת-שמע ותפלה, גם-כן צריך עיון, דאפשר דיש בו מלאכה דבר-תורה, ולא התר על-ידי אינו-יהודי אפלו במקום מצנה [פרי-מגדים, עין שם שהאריך עוד].

משנה ברוכה (מח) ובכל מקום. כלל בזה כל היוצא בזה המשמיע קול, דאושא מלתא ואיכא זלותא לשבתא, וכמו שכתב בדרכי-משה. ואם הרחיים של אינו-יהודי, בנדאי שרי לתת לתוכה מבעוד יום, והוא הדין אם השפירו לאינו-יהודי. ואם הישראל מסר לאינו-יהודי התבונה מבעוד יום, אז אף אם האינו-יהודי טוחן אותם בשבת שרי בקצין, דאינו-יהודי אדעתה דנפשה עבדי, רק שלא יעמד ישראל אצלו, דמתני בשלוחו, כמו שכתוב סוף סימן שז. ולצרף הפסח מתר לישראל להיות

4

b) Activating a Melocho in a different time-zone

b-1) Faxes, telephone calls

One is permitted to do a Melocho act during the week that will cause a Melocho to occur simultaneously in another time-zone where it is presently Shabbos.

➤ **Examples:**

1) One may send a fax during the week to another country where it is Shabbos.⁵⁷³

2) One may place a telephone call on Friday to speak with a non-Jew in another country where it is Shabbos for Jews. (Placing the call is permitted even though the caller is causing the phone to ring or is activating an answering machine, electric lights, electric current, etc. in the other location.)⁵⁷⁴

3) Accordingly, a Jew in New York may place a telephone call on Motzaei Shabbos (i.e. Saturday night) to a non-Jew in California where it is still Shabbos for Jews.⁵⁷⁵

Melocho occurring in another time-zone is permitted because the Torah prohibition on Melocho is determined by the Shabbos hours in the place of the person doing the Melocho, not where the Melocho activity occurs. In other words, Melocho on Shabbos is determined by the *time and place of the one who performs the Melocho*, not by the time and place of the *occurrence* of the Melocho.

b-2) Telephoning a non-observant Jew, tuning in to an Israeli radio station that is broadcasting on Shabbos

Talking on the telephone with a non-observant Jew in another country (e.g. Israel) where it is Shabbos is forbidden because this is equivalent to deriving benefit from a Shabbos transgression (i.e. the Shabbos transgression of the non-observant Jew in Israel).

Similarly, a Jew in the United States is forbidden to tune in to an Israeli radio station broadcasting from Israel where it is Shabbos, even though it is not yet Shabbos in the United States. Listening to the program would be equivalent to benefiting from Shabbos transgression (i.e. of the Jewish broadcasters in Israel) which is forbidden.⁵⁷⁶

b) Where the Melocho-process is very noisy (Zilzul Shabbos)

Where a Melocho activity produces a great deal of noise and publicity, one is usually prohibited to start it and to allow it to continue on Shabbos because the commotion that it creates detracts from the honor and special character of the Shabbos day (Zilzul Shabbos - lit. cheapening of Shabbos).⁵⁸⁰ The following are examples of this:

1: Noisy equipment

One may not leave noisy, heavy equipment operating on Shabbos such as a water mill, cement mixer, wood chippers, hay balers, etc. even if they require no active human intervention and will shut off automatically on their own.⁵⁸¹

2: Leaving the clothes washer and drier operating after sundown

One may not leave a clothes washer or drier operating on Shabbos because they are noisy appliances whose functions involve Shabbos prohibitions.⁵⁸² A dishwasher may not be left operating on Shabbos for other reasons as well, see SECTION THREE, Mavir; Chapter V;M).

3: Leaving a radio, television, tape recorder, etc. on during Shabbos

Under ordinary conditions, one is not permitted to leave a radio, television, tape recorder, stereo, etc. on during Shabbos for the same reasons stated above. One may also not connect these appliances before Shabbos to a timer that will turn them on during Shabbos.⁵⁸³

Note: Much of the material being transmitted today over radio and television is forbidden in the Jewish home any time, Shabbos or during the week. (Refer to Sefer Hilchos Yichud by the author, page 98, and Appendix.)

5

שו"ת אגרות משה חלק או"ח ד סימן ע
 ו' העמדת שעון מעורר בע"ש = בערב שבת = שיצלצל בשבת ולענין להעמיד שעון שיש בו דבר המצלצל לפני שבת על הזמן שיצלצל שבת בבקר כדי שיעירו לזמן התפלה, הנה אם הוא קול כזה שלא נשמע אלא בחדרו שהוא לעצמו אין בזה איסור אבל אם נשמע גם חוץ מחדרו שנשמע להרבה הלנים בביתו וכ"ש כשנשמע לחוץ אסור מצד גזירת השמעת קול דנתינת חטין לתוך רחים של מים כשיטחנו בשבת כדאמר רבה הטעם בשבת דף י"ח ע"א דאושא מלתא, ואיפסק ברמ"א או"ח/ סימן רנ"ב ס"ה ומסיק טעם למה שמותר להעמיד כלי משקולת שקורין זייגער /שעון/ בע"ש אע"פ שמשמיע קול להודיע השעות בשבת כי הכל יודעין שדרכן להעמידו מאתמול וכן הביא הב"י ס"ס של"ח מהאגור, הרי אף שהוא קול הנעשה בבית ואינו גדול כל כך דקול /כקול/ רחים בשבת נמי היה אסור אי לאו הטעם הדרך הוא להעמיד אף בחול פעם אחת במעל"ע = במעת לעת = ולא יחשדו שעשה זאת בשבת, שא"כ הוא כמפורש שהעמדת השעון להקיץ בבקר הוא דבר שעושין בחול דוקא בלילה בעת שהולך לישן הרי אם נשמע לחוץ או אף בבית בשאר החדרים כשיש שם עוד אינשי דהא אף קול הודעת השעות הזייגער לא נשמע יותר מזה והיה אסור אי לאו שידוע לכל אשר מעמידין רק פעם אחת במעל"ע.

שו"ת מנחת יצחק חלק א סימן קז
 בענין להעריך שעון מערב שבת שיפתח את זרם הרדיו בשבת לשמוע חדשות
 ע"ד שיש מעריכין שעון מע"ש, שיפתח את זרם הרדיו בשבת לשמוע חדשות, אי שפיר דמי למיעבד הכי.
 (1) ועוד ראיתי כעת בספר שערים מצוינים בהלכה (סי' פ' אות ג') בשם איזה גדולים שכתבו שיש לאסור ההערכה מע"ש, ממה דאיתא בשבת (י"ח ע"א), אין נותנים חטים לתוך רחיים של מים מע"ש, ולרבה אף לב"ה אסור מפני שמשמעת קול, והרמ"א (סי' רנ"ב סעי' ה') פסק כן, ומה"ט ה' הו"א לאסור להעמיד כלי משקולת שקורין זייגער מע"ש משום שמשמיע קול בשבת, ורק משום שהכל יודעין שדרכו להעמידו מאתמול מתירין כדאיתא ברמ"א (סי' רנ"ב ס"ה) ובמחבר (סי' של"ח סעי' ג') עיי"ש, וה"נ כן, דאושא מילתא בהשמעת קול, ולא ידעו להבחין, שנערך מאתמול...

שמירת שבת כהלכתה

6

עשיית מלאכה בערב-שבת ובערב-יו"ט כאשר היא נגמרת עם חשיכה

מג. מותר להתחיל מלאכה בערב-שבת ובערב-יו"ט אפילו סמוך לכניסת השבת והחג, על-מנת שהמלאכה תיגמר בשבת ובחג מאליה (קמז). ואולם נוהגים לאסור ולא לעשות מלאכה, אם התבצעות המלאכה גורמת לרעש שעלול להביא לידי זלזול בקדושת השבת והחג, או לעורר חשד שהוא עושה מלאכה אסורה בו כיום, ואמנם במקום הפסד יש להקל בכל ענין (קמז). ובדבר שידוע לכל שהדרך להפעילו מבעוד יום והוא יגמר מאליו, אין לחשוש להשמעת הקול (קמז). ולכן, מותר להשאיר קדירה על-גבי האש מערב-שבת כדי שתמשיך להתבשל בשבת, וראה לעיל פרק א סעיף סג; מותר לפתוח מבעוד יום את ממטרות-ההשקאה ולהשאירן פתוחות בשבת וביו"ט, וראה לעיל פרק כו סעיף ח; מותר להכניס ביצים מבעוד יום לתוך מדגרה חשמלית, ואולם ישאל שאלת-חכם בכל הנוגע לטיפול בהן בשבת ובחג. אבל אסור להפעיל מבעוד יום מכונת-כביסה שתפעל גם אחרי כניסת השבת או החג, מכיון שיש בזה משום חשש השמעת קול וגם משום זלזול בקדושת השבת והחג (קמט); אסור להשאיר מקלטר-רדיו מופעל מבעוד יום כדי לשמוע מישדרים בשבת וביו"ט, ולא רק מתחנה יהודית, שבודאי אין כל היתר בכך ויש בשמיעתה משום חילול השם, אלא גם אם עושה כן כדי לשמוע מישדרים מתחנה של נכרים, גם כן יש לאסור (קנ), וכן לא יכונן שוין-שבת מבעוד יום כדי להפעיל את מקלטר-הרדיו בשבת וביו"ט (קנא).

(קמז) סי' רנב סעי' ה ברמ"א ובמ"ב ס"ק מח, ע"ש הטעם, משום זילותא לשבתא, ואילו ברמ"א שם ובמ"ב ס"ק נ מוכא הטעם שיחשדוהו שעושה מלאכה בשבת. ועיין תורת שבת שם הערה יז, דאפי' אינו הפסד מרובה שרי, וכ"ש במקום מצוה, ע"ש דמ"מ מניעת רווח לא מיקרי הפסד.

7

תשובות

סימן רנא - רנב

פסקי

הפעלת מכונת כביסה סמוך לחשיכה

ה. שם, רמ"א: ויש אוסרים בריחיים ובכל מקום שיש לחוש להשמעת קול. ולפי"ז¹¹ אסור להפעיל סמוך לחשיכה מכונת כביסה וכדו' שתמשיך בפעולתה אחר כניסת השבת, משום חשש השמעת קול וזלזול בקדושת השבת, ואם השעה דחוקה לו ביותר, כגון שבא לביתו סמוך לכניסת השבת, ומיד במוצ"ש יוצא לדרך וצריך לכביסה נקיה יש להתיר אף לרמ"א, והיו בכמקום פסידא.

הפעלת רדיו, טייפ, מחשב, מע"ש ע"מ שיפעלו בשבת

ו. שם: מקום שיש לחוש להשמעת קול וכי'. ומכאן נלמוד¹² לאסור הפעלת רדיו, טייפ, וכדו' מע"ש, או ע"י חיבורו לשעון שבת ע"מ שיפעל בשבת, משום השמעת קול וזילותא דשבתא. ובשידורי רדיו של יהודים נוסף עוד איסור של הנאה ממלאכת שבת (עיין ריש סי' ש"ח) אם לא בעת חירום ופיקו"ג שחייבים לקבל הודעות איך להתנהג. ואף ברדיו שהפעיל שכינו המחלל שבת, לצורך עצמו, אסור¹³ להאזין, דיש לאסור הנאה ממעשה שבת אף בהנאת "קול" בלבד, שיש לחשוש שמה יאמר לו לעשות בשבת. ואפילו לצורך חולה, להרגיעו ולהשכיח כאביו

ויש¹⁸ המתירים זאת, דאין בזה משום אוושא מילתא, שהרבה פעמים קורה ששומעים את צלצול הטלפון בשבת מחמת טעות וכדו'.

יש¹⁹ אומרים שמוחר לחבר טלפון מער"ש למזכירה אלקטרונית (בעיר שרובה נכרים), אף שמתקשרים בשבת ומשאירים הודעות בעניני משא ומתן וכדו', ואף שיש חשש אולי יתקשר יהודי, מ"מ אין כאן משום "לפני עור", דרק מעשה בידים או גרם לכך אסור, ויש²⁰ אוסרים הדבר, כיון שנדלקת נורה ומופעלת מערכת אלקטרונית וכדו' ממלאכות שיש בהם איסור תורה בכליו של היהודי וברשותו של היהודי, ואף שנעשה ע"י נכרי מדעתו, מ"מ צריך למחות בידו כיון שהוא לצורך ישראל שפעמים מזמין סחורה וכדו'.

ולפי זה יש²¹ ג"כ לאסור להעריך את מכשיר הפקסמליה מערב שבת, ע"מ שתשלח מצמה הודעות ומכתבים בשבת, וכך²² אסור לו לקבל דרך מכשיר הפקס' שבביתו הודעות ומכתבים מנכרי או ממקום שעדיין אינו שבת כשאצלו כבר נכנסה השבת, ויש²³ לנתקו בער"ש מחיבורו לרשת.

אסור¹⁴ להפעיל הרדיו או הטייפ מע"ש ע"מ שיפעל בשבת.

ואלו המכונים את מכשיר ההקלטה מע"ש על מנת להקליט את המדברים בשבת איסור¹⁵ גמור עושים, ואסור להשמיע הקלטה זו לאחר השבת.

וה"ה שיש לאסור¹⁶ לתת הוראה למחשב בע"ש, שיעשה פעולת הדפסה בשבת, כנ"ל משום השמעת קול ואוושא מילתא. וע"ע באות דלהלן.

חיבור הטלפון למזכירה אלקטרונית, והזמנת צלצול משרות יקיצה אוטומטי

ז. שם: ומותר להעמיד כלי משקולת שקורין זייגער מער"ש אע"פ שמשמיע קול בשבת כי הכל יודעים שדרך להעמידן מאתמול. ובדיני שעון מעורר בזמננו, עיין בס"י של"ח אותיות ג' - ו' כי שם מקומו.

יש¹⁷ שכתבו שאין להזמין דרך הטלפון מע"ש שירות יקיצה אוטומטי שיעירו בשבת בשעה רצויה, שאף אם נאמר שהכל יודעים שהעריכו מאתמול יש איסור ברבר משום זילותא דשבתא ואוושא מילתא, מחמת הצלצול בשבת,

